

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
ДРОЖЖАНОВСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧҮПРӘЛЕ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

21. 01. 2020

с.Старое Дрожжаное

КАРАР

№ 17

Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
муниципаль бюджет
учреждениесе ««Форпост»
яшъләр оешмасының жәмәгать
тәртибен саклау үзәге»
Уставын яна редакциядә раслау
турында

Муниципаль хокукый актларны актуалләштерү һәм гамәлдәгә законнарага туры китерү максатларында Чүпрәле муниципаль районы Уставының 44 статьясына таянып, Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль бюджет учреждениесе ««Форпост» яшъләр оешмасының жәмәгать тәртибен саклау үзәге» Уставын расларга (кушымта итеп бирелә).
2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль бюджет учреждениесе ««Форпост» яшъләр оешмасының жәмәгать тәртибен саклау үзәге» директорына Татарстан Республикасы буенча вәкаләтле салым органнарында муниципаль учреждение Уставын теркәгендә гариза биручे булырга, бу максатларда кирәклө гаризаларны һәм башка документларны имзаларга, башка гамәлләрне һәм формальлекләрен башкарырга вәкаләт бирергә.
3. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының 2019 елның 3 декабрьдагы 533 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль бюджет учреждениесе ««Форпост» яшъләр оешмасының жәмәгать тәртибен саклау үзәге» уставын үз көчен югалткан дип санарга.

Башкарма комитет Житәкчесе

Д.А. Сатдинов

«21» 01 2020 ел. № 17
Чүпрэле муниципаль районы
Башкарма комитеты каары белэн
расланган

Татарстан Республикасы Чүпрэле
муниципаль районы
муниципаль бюджет учреждениесе
««Форпост» яшьлэр оешмасының
жәмәгать тәртибен саклау үзэгे»
УСТАВЫ

Иске Чүпрэле авылы, 2020

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль бюджет учреждениесе ««Форпост» яшьләр оешмасының жәмәгать тәртибен саклау үзәге», алга таба «Учреждение», үз эшчәнлеген Россия Федерациясе Конституциясе, Татарстан Республикасы Конституциясе, РФ Граждан кодексы, Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка закон актлары, гамәлгә куючи каарлары һәм әлеге Устав нигезендә муниципаль йөкләмә нигезендә гамәлгә ашира.

1.2. Учреждениенең татар телендә тулы исеме - Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы муниципаль бюджет учреждениесе ««Форпост» яшьләр оешмасының жәмәгать тәртибен саклау үзәге».

Учреждениенең татар телендә кыскартылган исеме - МБУ «Форпост» ЯОЖТСУ.

1.3. Учреждениене гамәлгә куючи һәм учреждениегә беркетелгән милекче булып «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы» муниципаль берәмлеге (алга таба - Район) тора.

Учредительнең функцияләре һәм вәкаләтләрен район исеменнән Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты гамәлгә ашира (алга таба - Учредитель).

Учреждение Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитетының яшьләр эшләре, спорт һәм туризм бүлдеге ведомство буйсынүйнда тора.

Милекче вәкаләтләрен район исеменнән Чүпрәле муниципаль районы Жир һәм милек мөнәсәбәтләре палатасы (алга таба - вәкаләтле орган) башкара.

1.4. Юридик адрес: 422470, Татарстан Республикасы, Иске Чүпрәле авылы, Узәк урамы, 12А йорт.

1.5. Факттагы адрес: 422470, Татарстан Республикасы, Иске Чүпрәле авылы, Узәк урамы, 12А йорт.

II. Учреждениенең хокукый статусы

2.1. Учреждение Яшьләр хокук саклау хәрәкәтен үстерү, шулай ук муниципаль йөкләмә нигезендә үз эшчәнлеген алыш баручы студентлар һәм эшләүче яшьләр арасында гражданлык һәм патриотизм тәрбияләү максатларында эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен булдырылган коммерцияле булмаган оешма булып тора.

Муниципаль бирем учреждение өчен Учредителжнең функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашируучы орган формалаштыра һәм раслый.

Оештыру-хокукый формасы-муниципаль бюджет учреждениесе

2.2. Учреждение юридик зат булып тора, ул мөстәкыйль баланска, аерым милеккә, федераль яки республика казначылыгының тәрриториаль органнарында шәхси счетларга, бланкларга, эмблемаларга, фирма тамгасына, штампларга, билгеләнгән тәртиптә теркәлгән үз исеме белән рус телендә түгәрәк басмага (печать) ия.

2.3. Учреждение юридик затның дәүләт теркәвенә алынганнын бирле хокукларын ала.

2.4. Үз эшчәнлегенең максатларына ирешү өчен Учреждение мәлкәти һәм мәлкәти булмаган хокукларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, гомуми юрисдикция судларында, Арбитраж, третей судында гариза би्रүче һәм жавап бириүче булырга хокуклы.

2.5. Учреждение мәлкәте аңа Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә оператив идарә хокуқында беркетелә. Учреждение тарафыннан устав бурычларын үтәу өчен кирәkle жир кишәрлекләре аңа дайми (сроксыз) файдалану хокуқында бирелә.

Учреждение үз эшчәнлегенең максатлары, гамәлгә куючы биремнәре һәм мәлкәтне билгеләу нигезендә, законда билгеләнгән чикләрдә үзенә беркетелгән мәлкәтне биләу, файдалану һәм күрсәтмә хокуқын гамәлгә ашыра.

2.6. Учреждение, әлеге мәлкәт хужасы тарафыннан учреждениегә беркетелгән яки учреждениегә бүлеп бирелгән мәлкәт, шулай ук күчемсез милек хисабына сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәттән тыш, эшчәнлекнең керем китеүче керемнәре хисабына алынган мәлкәт белән оператив идарә итү хокуқындагы барлык йөкләмәләренә жавап бирә. Милекче учреждение йөкләмәләре буенча жавап бирми.

Учредитель ризалыгыннан башка Учреждение үзенә беркетелгән мәлкәтне һәм мондый мәлкәтне сатып алу өчен бүлеп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган мәлкәтне тартып алырга яисә аның белән башка ысуул белән эш итәргә хокуклы түгел.

2.7. Учреждение төп эшчәнлектән табыш алу максатын құздә тотмый, ләкин түләүле хезмәтләр күрсәтергә һәм эшкуарлык эшчәнлеге белән шөгыльләнергә хокуклы. Өстәмә керемнәр хисабына сатып алынган мәлкәт мөстәкиль баланста исәпкә алына.

2.8. Учреждение үз символикасын реклама һәм башка максатларда куллану, шулай ук башка юридик һәм физик затларга килешү нигезендә мондый куллануны рөхсәт итү хокуқына ия.

2.9. Учреждение срогы чикләнмичә булдырылган.

III. Учреждение эшчәнлегенең максаты һәм предметы

3.1. Учреждение 14-30 яшьләрдәге яшьләр белән яшьләрнең асоциаль һәм деструктив үз-үзләрен тотышын профилактикалау, хокукий, гражданлык һәм әхлакый кыйммәтләрне формалаштыру мәсьәләләре буенча эш оештыру максатыннан оештырылган.

3.2. Күрсәтелгән максатларга туры китереп, учреждениенең төп бурычлары булып торалар:

- яшьләрдә социаль жаваплы, гражданлык-патриотик тормыш позициясен, ижтимагый аңны, үз-үзене тоту үрнәкләрен, социаль-һөнәри позицияне һәм жаваплылыкны формалаштыру;

- яшьләр арасында хокук бозуларны профилактикалау мәсьәләләре белән шөгыльләнүче ижтимагый тәртипне саклау буенча яшьләр формированиеләрен үстерү;

- хокук саклау органнарының тиешле бүлекчәләренә оператив-хезмәт эшчәнлегендә ярдәм итү, тормыш куркынычсызлыгы күнекмәләрен пропагандалау һәм өйрәту;

- яшүсмәрләрнең һәм яшьләрнең, шул исәптән ксенофобиянең, радикализмының, экстремизмының һәм терроризмының, яшьләр арасында коррупциянең асоциаль һәм деструктив тәртибен профилактикалауга юнәлтелгән механизмнарны кертү;

- хокук бозуларны һәм социаль тискәре күренешләрне профилактикалауда ирекле катнашу өчен шартлар тудыру.

3.3. Закон нигезендә Учреждение устав максатларына ирешү өчен түбәндәгэ эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашырырга хокуклы:

- балигъ булмаганнар һәм яшьләр белән төркемле һәм индивидуаль профилактик эшне оештыру һәм координацияләү;

- гамәлдәге законнар нигезендә хокук саклау органнарына ярдәм итү өчен яшьләр оешмасын булдыру;

- үз компетенциясе кысаларында массакүләм мәгълүмат чаралары белән хезмәттәшлек;

- яшьләр арасында сәламәт һәм закон күшканча яшәү рәвешен таратуга булышлык күрсәтү;

- актив, эчтәлекле ял, тернәкләндерү, жәйге ял, сәламәт яшәү рәвешен оештыру өчен шартлар тудыру;

- яшьләрнең хокук саклау эшчәнлегендә катнашу мотивациясе, иреклелек, риясызлык, гражданлык, яшьләрнең һәм өлкән буын гражданнарның бердәмлеке принципларына нигезләнеп рухи-әхлакый тәрбия оештыру;

- яшьләр хокук саклау хәрәкәтендә катнашучыларның ижади сәләтләрен үстерү, ял чараларын, конкурс һәм фестивальләрне оештыру;

- яшьләр хокук саклау хәрәкәтен үстерүдә катнашу өчен юридик һәм физик затларның җәлеп итү;

- яшьләрне гражданлык-патриотик һәм хәрби-спорт чараларында, проектларда һәм программаларда катнашырга җәлеп итү.

Учреждение Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары белән тыелмаган һәм Уставта каралган эшчәнлек максатларына туры килгән эшчәнлекнең бер төрен яки берничә төрен гамәлгә ашыра ала. Эшчәнлекнең аерым төрләре учреждение тарафыннан бары тик маҳсус рөхсәтләр (лицензияләр) нигезендә генә гамәлгә ашырыла ала. Шул ук вакытта учреждениенең лицензияне алырга тиешле эшчәнлеген ғамәлгә ашыру хокуки мондый лицензия алган вакыттан яки анда күрсәтелгән срокта барлыкка килә һәм, әгәр законда яки башка хокукий актларда башкacha билгеләнмәгән булса, аның гамәлдә булу срокы чыккач туктатыла.

3.4. Учреждение төп эшчәнлектән табыш алу максатын куймый, ләкин түләүле хезмәтләр күрсәтергә һәм аны булдыру максатларына туры килә торган керем китерүче эшчәнлек белән шөгыльләнергә хокуклы. Учреждение,

булдырылган максатка ирешу өчен, киләсе керем китерүче эшчәнлек алып бара ала:

- хокук бозучылар белән эшләү нигезләре, тактикасы һәм методикасы буенча жәмәгать тәртибен саклау буенча яшьләр оешмалары житәкчеләрен һәм хезмәткәрләрен укытуда оештыру-методик ярдәм күрсәтү;
- массакүләм чаралар үткәргендә юридик хезмәтләр күрсәтү, ведомстводан тыш саклау, жәмәгать тәртибен саклау буенча хезмәт күрсәтү;
- консультация һәм мәгълүмати хезмәт күрсәтү;
- хокук бозуларны профилактикалауга һәм хокук бозучылар белән эшләүгә юнәлдерелгән методик әдәбият басмасы;
- хокук бозуларны профилактикалауга юнәлтелгән семинарлар, тренинглар оештыру һәм үткәрү.

3.5. Учреждение эшкуарлык һәм башка керем китерүче эшчәнлекне бары тик булдырылган һәм күрсәтелгән максатларга туры килерлек ~~кенә~~ башкара ала. Товарлар житештерү, эшләр башкару, хезмәт күрсәтү, шулай ук милек һәм милек булмаган хокукларны сатып алу һәм сату, хужалык жәмгыятыләрендә катнашу шундый эшчәнлек дип таныла.

Мондый эшчәнлектән алынган керемнәр һәм әлеге керемнәр хисабына алынган мөлкәт учреждениенең мөстәкыйль карамагына керә.

3.6. Керем китерүче эшчәнлек, нигездә, билгеләнгән муниципаль йөкләмәдән тыш алып барыла. Ләкин федераль законнар белән билгеләнгән очракларда ул күрсәтелгән йөкләмә кысаларында гамәлгә ашырылырга мөмкин. Шул ук вакытта керем китерүче эшчәнлек кысаларында хезмәт күрсәту бәясе (түләү) Учредитель тарафыннан билгеләнә, әгәр федераль законда башкача каралмаган булса. Учреждениегә кыйммәтле кәгазыләрне сатып алу һәм сату һәм ширкәтләрдә вкладчы буларак катнашу тыела.

3.7. Учреждение тарафыннан билгеләнгән муниципаль йөкләмәдән тыш, шулай ук гамәлдәге законнарда билгеләнгән очракларда гражданнының һәм бер үк шартларда хезмәт күрсәткәндә гражданнының һәм юридик затлар өчен әлеге Уставта каралган эшчәнлекнән төп төрләренә караган хезмәтләрнен билгеләнгән муниципаль йөкләмәссе чикләрендә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә билгеләнә.

3.8. Лицензияләнә торган эшчәнлек гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә алынган лицензияләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.9. Учредитель оешма эшчәнлегенең төп төрләре нигезендә учреждение өчен муниципаль биремнәр формалаштыра һәм раслый.

3.10. Учреждение муниципаль биремне үтәүдән баш тарта алмый.

IV. Оешманың эшчәнлеген оештыру, хокук һәм бурычлары

4.1. Учреждение үз эшчәнлеген әлеге устав һәм гамәлдәге законнар нигезендә башкара.

4.2. Учреждение килешү, килешүләр, контрактлар нигезендә барлык өлкәләрдә дә дәүләт органнары, башка предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар һәм гражданнар белән үз мөнәсәбәтләрен төзи.

4.3. Учреждение килешү һәм йөкләмәләрнең формаларын һәм предметларын, гамәлдәге законнарга, әлеге уставка каршы килмәгән предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар белән мөнәсәбәтләрнең теләсә нинди башка шартларын ирекле сайлап алырга мөмкин.

4.4. Гамәлдәге закон нигезендә үз эшчәнлегенең максатларын үтәү өчен Учреждение хокуклы:

Учредитель каравына яшь гражданнарың жәмәгать тәртибен саклауда ирекле катнашуына ярдәм итү һәм балигъ булмаганнар һәм яшьләр арасында хокук бозуларны кисәтү буенча норматив һәм регламентлаштыручы документлар проектларын, Учредитель тарафыннан карау өчен кертергә;

билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Яшьләр эшләре һәм спорт министрлыгының территориаль органнарыннан һәм Татарстан Республикасы Эчке эшләр министрлыгыннан дәүләт идарәсе органнарыннан учреждениегә йөкләнгән функцияләрне үтәү өчен кирәкле мәгълүматны соратып алырга һәм алырга;

Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә тышкы икътисадый һәм башка эшчәнлекне гамәлгә ашыру;

үз эшчәнлегенең максатлары, Учредитель, вәкаләтле орган биремнәре һәм мөлкәт билгеләү нигезендә законда билгеләнгән чикләрдә үзене беркетелгән милеккә ия булу, файдалану һәм эш итү хокукун гамәлгә ашыру;

Учредитель белән килешенеп, үз эшчәнлеген планлаштырырга һәм үсешнең төп юнәлешләрен һәм перспективаларын билгеләргә;

Учреждениенең эшчәнлек максатлары һәм бурычлары нигезендә оештырылган инде булган ассоциацияләрдә (союзларда) катнашырга;

Учредитель белән килешенеп, үз филиалларын һәм Россия Федерациясе территориясендә вәкиллекләр аcharга һәм учреждение директоры раслаган нигезләмәләр нигезендә аларның эшчәнлеген гамәлгә ашырырга. Вәкиллекләр һәм филиаллар житәкчеләре учреждение директоры итеп билгеләнәләр һәм ышаныч кәгазе нигезендә эш итәләр. Вәкиллекләр һәм филиаллар учреждение уставында күрсәтелергә тиеш;

милекче ризалыгы белән үз базасында яшүсмерләр клублары булдыру;

гамәлдәге законнарда яки әлеге уставта билгеләнгән тәртиптә биналарны арендага бирү;

федераль яисә республика казначылыгының территориаль органында гамәлдәге законнар нигезендә шәхси счетлар аcharга;

закон кысаларында устав максатларына туры килә торган банкка гамәлләр кылу.

4.5. Учреждение бурычлы:

килешү, кредит һәм исәп-хисап йөкләмәләрен бозган өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплылык тотарга;

жирне һәм башка табигый ресурсларны рациональ кулланмауга, әйләнә - тирә мохит пычрануга, житештерү иминлеге кагыйдәләрен, санитар-гигиена нормаларын һәм хезмәткәрләрнең, халыкның һәм продукцияне кулланучыларның сәламәтлеген саклау таләпләрен бозуга китерелгән зыянны капларга;

ұз хезмәткәрләрен қуркынычсыз хезмәт шартлары белән тәэмүн итәргә һәм аларның сәламәтлегенә һәм хезмәткә яраклылығына китерелгән зиян өчен билгеләнгән тәртиптә жаваплылык тотарга;

Учреждениенең эшчәнлеге нәтижәләре турында һәм аңа беркетелгән мәлкәттән файдалану турында учредитель тарафыннан билгеләнгән тәртиптә хисап төзү, раслау һәм тапшыру;

финанс-хужалық эшчәнлеге планын төзү һәм үтәү;

Учредитель белән учреждениегә беркетелгән яки учреждениегә Учредитель тарафыннан мондый мәлкәт сатып алу өчен бүләп бирелгән акчалар хисабына сатып алынган күчемсез мәлкәтне һәм аеруча кыйммәтле күчемле мәлкәтне арендага тапшыруны Учредитель белән киештерергә;

Учредитель белән зур алыш-бираешләрне киештерергә;

законнар белән билгеләнгән документларның ачыклығын һәм һәркем өчен мөмкин булуын тәэмүн итәргә;

гамәлдәге законнар, әлеге устав һәм гамәлгә куючының каарлары нигезендә башка бурычларны һәм йөкләмәләрне үтәргә.

V. Учреждениенең акчалары һәм мәлкәте

5.1. Учреждение мәлкәте районның муниципаль милкендә, учреждениенең мөстәкыйль балансында чагыла һәм аңа Россия Федерациясе Граждан кодексы нигезендә оператив идарә хокукунда беркетелгән. Әлеге мәлкәткә карата Учреждение үз эшчәнлегенең максатлары һәм аларга ия булу, файдалану һәм алар белән эш итү хокукун билгеләү нигезендә законда билгеләнгөн чикләрдә гамәлгә ашыра.

Учреждение тарафыннан үз устав бурычларын үтәү өчен кирәkle жир кишәрлекләре аңа дайми (сроксыз) файдалану хокукунда бирелә.

Милекче ризалығыннан башка Учреждение үзенә вәкаләтле орган яки сатып алынган учреждение тарафыннан мондый мәлкәт, шулай ук күчемсез милек сатып алу өчен милекче бүләп биргән акчалар хисабына беркетелгән аерucha кыйммәтле күчемле мәлкәт белән эш итәргә хокуклы түгел.

Калган милек белән оператив идарә итү хокукундагы учреждениеләр, гамәлдәге законнарда башкасы каралмаган булса, мөстәкыйль эш итә ала.

Муниципаль йөкләмәне үтәү срокы дәвамында үтәү өчен бирелгән субсидия күләменең кимүе бары тик муниципаль йөкләмәне тиешле үзгәрткәндә генә гамәлгә ашырыла.

5.2. Учреждениенең мәлкәтен һәм финанс ресурсларын формалаштыру чыганаклары булып тора:

муниципаль задание үтәүгә субсидия рәвешендә район бюджетыннан максатчан билгеләнешле акчалар бүләп бирелә;

Учреждениегә аның милекчесе яки Учредитель тарафыннан тапшырылган мәлкәт;

максатчан программалар нигезендә максатчан билгеләнешле акчалар бүләп бирелә;

керем китерүче эшчәнлектән кергән керем;

Россия һәм чит ил юридик һәм физик затларының бүләкләре һәм иганәләре;

Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган башка чыганаклар.

Учреждениенең муниципаль йөкләмә үтәлешен финанс белән тәэмин итү күчемсез милекне һәм учреждениегә учредитель тарафыннан мондый мөлкәт сатып алуга учредитель тарафыннан бүләп бирелгән акчалар, салым түләү чыгымнарын, тиешле мөлкәт, шул исәптән жир кишәрлекләре салым салу объекты буларак таныла торган акчалар исәбенә беркетелгән һәм аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәтне карап тоту чыгымнарын исәпкә алыш гамәлгә ашырыла. Учредитель тарафыннан учредительгә яки учреждениегә мондый мөлкәт сатып алуга учредитель тарафыннан бүләп бирелгән акчалар хисабына беркетелгән күчемсез мөлкәтне һәм аерucha кыйммәтле күчемле мөлкәтне учредитель ризалыгы белән арендага тапшырганда, учредитель тарафыннан мондый мөлкәтне карап тотуны финанс белән тәэмин итү гамәлгә куелмый.

5.3. Мөлкәт белән оператив идарә итү хокукуын тормышка ашырганда Учреждение бурыйчлы:

милекне нәтижәле куллану;

мөлкәтне максатчан билгеләнеше буенча саклауны һәм файдалануны тәэмин итү;

эксплуатация барышында норматив тузган булу белән бәйле начарланудан тыш, мөлкәтнең техник торышы начарлануга юл күймаска;

финанс-хужалык эшчәнлегенең расланган планы кысаларында милеккә капиталь һәм агымдагы ремонт ясау;

милекне билгеләнгән тәртиптә муниципаль милек реестрында исәпкә алу очен тапшыру.

5.4. Учреждение, учредитель тарафыннан расланган финанс-хужалык эшчәнлеге планы нигезендә, бюджет акчаларын куллана.

5.5. Керем китеүче эшчәнлек хисабына сатып алынган мөлкәт аерым баланста исәпкә алына.

5.6. Учреждениегә оператив идарә итү хокукунда беркетелгән мөлкәтне, шул исәптән аерucha кыйммәтле күчемле мөлкәтне һәм күчемсез мөлкәтне исәптән төшерү, Учредитель яисә аның кушуы буенча вәкаләтле орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

5.7. Учредитель яисә аның кушуы буенча вәкаләтле орган милекче тарафыннан учреждениегә беркетелгән мөлкәткә карата йә учреждение тарафыннан мондый мөлкәт сатып алуга милекче тарафыннан бүләп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган файдаланылмый яисә билгеләнеше буенча файдаланылмый торган мөлкәтне тартып алырга һәм алар белән үз теләгәнчә эш итәргә хокуклы.

5.8. Учреждениенең, бюджет акчаларыннан, бюджеттан тыш чыганаклардан алынган акчалар үз карамагында булырга мөмкин. Керем китеүче эшчәнлек хисабына финанс-хужалык эшчәнлеге планын үтәгәндә Учреждение мөстәкыйль.

5.9. Учреждениенең финанс-хужалык эшчәнлеге планында һәм аның үтәлеше турындагы хисапта учреждениенең бюджеттан һәм бюджеттан тыш фонdlардан алына торган, шулай ук керем китеү торган эшчәнлекне

тормышка ашырудан алына торган барлық керемнәре, шул исәптән түләүле хезмәтләр күрсәтүдән алынган керемнәр, оператив идарә хокуқында учреждениегә беркетелгән муниципаль милекне кулланудан һәм башка эшчәнлек чагылдырылган башка керемнәр күрсәтелергә тиеш.

5.10. Учреждение мәжбүри түләүләрдән соң учреждение карамагында калган керем китерүче эшчәнлекнең әлеге устав рөхсәт иткән керемнәре хисабына туплану фондын һәм куллану фондын һәм билгеләнеше буенча охшаш башка фондларны оештырырга хокуклы.

5.11. Учреждение хокуклы түгел:

федераль законнарда башкасы каралмаган булса, акчаны кредит оешмаларында депозитларга урнаштырырга, шулай ук кыйммәтле кәгазьләр белән алыш-бирешләр ясарга;

милекче яки учреждение тарафыннан сатып алынган милекче тарафыннан билгеләнгән яки гамәлдәге законнарда башкача билгеләнмәгән булса, килешү төзергә мөмкин.

5.12. Учреждение милекче ризалыгы белән, милекче тарафыннан мондый мөлкәт, шулай ук күчемсез милек сатып алуға милекче бүләп биргән акчалар исәбеннән милекче тарафыннан беркетелгән яисә Учреждениегә сатып алынган махсус кыйммәтле күчемле мөлкәттән тыш, коммерцияле булмаган оешмаларга аларны учредитель яисә катнашучы буларак (аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәт тапшырырга хокуклы.

5.13. Федераль законнарда каралган очракларда һәм тәртиптә, милекче тарафыннан беркетелгән яки учреждениегә мондый мөлкәт, шулай ук күчемсез мөлкәтне хужалык жәмгыятыләренең устав (жыелма) капитальна милекче бүләп биргән акчалар исәбеннән сатып алынган махсус кыйммәтле күчемле мөлкәттән тыш, акча (аларны бирү шартлары белән башкача билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәт кертергә хокуклы.

5.14. Зур алыш-биреш учреждениесе тарафыннан бары тик алдан учредительнең ризалыгы белән генә ясалырга мөмкин.

Зур алыш-биреш дип акча белән эш итү, башка мөлкәтне читләштерүгә (гамәлдәге законнар нигезендә Учреждение мөстәкыйль рәвештә эш итәргә хокуклы), шулай ук мондый мөлкәтне файдалануга яки залотка тапшыруга бәйле килешү яисә тартып алына торган яки тапшырыла торган мөлкәтнен бәյсе соңғы хисап датасына бухгалтерлык хисабы мәгълүматлары буенча билгеләнә торган учреждение активларының баланс бәясенең 10 процентыннан артып киткән очракта, сату-алу эше яисә берничә үзара бәйле килешү таныла.

Учредительнең зур алыш-бирешкә алдан ризалыгы булмаган очракта, ул учреждение яки учредительнең дәгъvasы буенча гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин.

5.15. Учреждение акчасына түләттерү мөрәҗәгате федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

VI. Учреждение белән идарә итү

6.1. Учредительнең махсус компетенциясенә түбәндәгә мәсьәләләр керә:
Учредительнең компетенциясенә:

- Учредительнең Учреждение функцияләрен һәм вәкаләтләрен төзегендә, үзгәртеп корганда, тибын үзгәрткәндә һәм бетергәндә гамәлгә ашыру;
- Учреждениенең уставын раслау, шулай ук милекче белән килешү буенча ана үзгәрешләр кертү;
- Учреждение житәкчесен билгеләү (раслау) һәм аның вәкаләтләрен туктату;
- Учреждение житәкчесе белән хезмәт килешүе төзу һәм туктату;
- Үзәк уставында караплан эшчәнлекнән төп төрләре нигезендә, юридик һәм физик затларга (алга таба - муниципаль йөкләмә) дәүләт хезмәтләре күрсәтүгә муниципаль йөкләмәне Формалаштыру һәм раслау (алга таба-муниципаль йөкләмә);
- милекче тарафыннан Учреждениегә яки Учреждениегә Учредитель тарафыннан мондый мөлкәт сатып алуға бүләп бирелгән акчалар исәбеннән сатып алынган аеруча кыйммәтле күчемле мөлкәт төрләрен һәм исемлеген билгеләү (алга таба-аерucha кыйммәтле күчемле мөлкәт);
- «Коммерцияле булмаган оешмалар турында» Федераль законның 9.2 статьясындагы 13 пунктында билгеләнгән критерийларга туры килә торган учреждение тарафыннан башкарыла торган эре алыш-бирешләрне алдан килештерү;
- «Коммерциясез оешмалар турында» Федераль законның 27 статьясында билгеләнгән критерийлар нигезендә учреждение катнашында алыш-бирешләрне хуплау турында Карап кабул итү;
- Учреждение эшчәнлегенең төп төрләренә караган физик һәм юридик затлар өчен, билгеләнгән муниципаль заданиедән тыш, шулай ук федераль законнарда билгеләнгән муниципаль йөкләмә чикләрендә билгеләнгән очракларда күрсәтелә торган хезмәтләр (эшләр) өчен түләү тәртибен билгеләү;
- Россия Федерациисе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән гомуми таләпләр нигезендә Учреждение эшчәнлеге нәтиҗәләре турында хисап төзү, раслау тәртибен һәм аңа беркетелгән Татарстан Республикасы дәүләт мөлкәтеннән файдалану;
- федераль законнарда караплан очракларда һәм тәртиптә (аларны бирү шартларында башкасы билгеләнмәгән булса) һәм башка мөлкәтне учреждение тарафыннан кертүне күчемсез һәм аерucha кыйммәтле күчемсез мөлкәттән, хужалык җәмгыятыләренең устав (жыелма) капиталына яки мондый мөлкәтне учредитель яисә катнашучы сыйфатында башка рәвештә тапшырудан тыш килештерү;
- федераль законнарда караплан очракларда, учредитель яисә акча чараларында катнашучы буларак коммерциягә карамаган оешмаларга (аларны бирү шартлары белән башкасы билгеләнмәгән булса) һәм банкка мөлкәтне, милекче тарафыннан учреждениегә беркетелгән яисә учреждениегә мондый мөлкәтне, шулай ук күчемсез мөлкәтне сатып алуға учредитель тарафыннан бүләп бирелгән акчалардан тыш, тапшыруны Килештерү;
- муниципаль йөкләмәнен үтәлешен финанс белән тәэммин итүне гамәлгә ашыру;
- Россия Федерациисе Финанс министрлыгы билгеләгән таләпләр

нигезендә учреждениенең финанс-хужалық эшчәнлеге планын төзү һәм раслау тәртибен билгеләү;

- Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә, эш бирүче инициативасы буенча, Учреждение житәкчесе белән хезмәт килешүен өзүгә кiterә торган учреждениенең сргы чыккан кредитор бурычының рөхсәт ителгән чик күләмен билгеләү;

- бюджет учреждениесе тибын үзгәрту юлы белән автоном учреждениене яки казна учреждениесен төзу турында билгеләнгән тәртиптә тәкъдимнәр биры;

- Россия Федерациясе законнары нигезендә учреждение эшчәнлеген контролльдә тоту;

- Учредительнең Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән башка функцияләрен һәм вәкаләтләрен гамәлгә ашыру.

6.2. Учреждение житәкчесе - Чүпрәле муниципаль районы Башкарма комитеты каары белән гамәлгә куючи тарафыннан билгеләнә һәм вазыйфасыннан азат ителә торган директор. Учредитель учреждение директоры белән ашыгыч хезмәт килешүе төзи.

Учреждение директоры белән хезмәт килешүе хезмәт килешүендә яки Россия Федерациясенең гамәлдәге законнарында каралган шартлар буенча өзелергә яки яңадан төзелергә мөмкин.

Учредитель Россия Федерациясе Хезмәт кодексы нигезендә, Учреждениедә рөхсәт ителгән чик курсәткечләреннән артып ~~киткән~~ сргы чыккан кредит бурычлары булган очракта, Учреждение директоры белән хезмәт килешүен өзәргә хокуклы.

6.3. Учреждение директоры үз компетенциясе нигезендә:

учреждение эшчәнлеге белән оператив житәкчелек итә;

учреждение исеменнән ышанычнамәсез эш итә, аның дәүләт ~~хакимиите~~ һәм идарәсе органнарында, барлык учреждение, предприятие һәм оешмаларда, судларда, Россия территорияндә дә, аннан читтә дә тәкъдим итә;

хезмәт килешүендә һәм әлеге уставта билгеләнгән чикләрдә учреждение эшчәнлеге максатларына туры килә торган килешүләр, килешуләр (контрактлар) төзи, ышанычнамәләр бирә, законнарда каралган ~~тертиптә~~ шәхси счетлар ача;

Учредитель белән килешенеп, билгеләнгән кеше саны һәм хезмәткә түләү фонды кысаларында Учреждениенең штат расписаниесен һәм структурасын раслый;

хезмәт законнары нормаларына туры китереп, Учреждение хезмәткәрләрен эштән азат итә, аларның вазыйфаи бурычларын раслый, аларга карата кызыксындыру һәм дисциплинар жәза чаралары куллана;

үз компетенциясе кысаларында Учреждениенең хезмәткәрләре тарафыннан мәжбури үтәлергә тиешле боерыклар, курсәтмәләр һәм курсәтмәләр чыгара, аларның үтәлешен контролльдә тота;

оператив идарә хокукунда беркетелгән мөлкәтне саклауны һәм нәтиҗәле файдалануны тәэмин итә;

статистика органнары, финанс һәм салым органнары тарафыннан каралган барлык хисап төрләрен билгеләнгән вакытка бирә;

кредитларны бұлұчे булып тора;

Учреждение директоры белән расланган, функцияләре һәм составы тиешле нигезләмәләр белән билгеләнә торған киңәшмә органнары төзөргә хокуклы;

Россия Федерациясе законнарын үтәргә, шулай ук Учреждение үз әшчәнлеген башкарғанда аның үтәлешен тәэммин итәргә тиеш;

әлеге Уставтан чыккан башка функцияләрне башкара.

6.4. Учреждение директоры Федераль законда һәм әлеге уставта билгеләнгән таләпләрне бозып, зур алыш-биреш ясау нәтижәсендә Учреждениегә кiterелгән зиян күләмендә, килешүнен гамәлдә булмавына карамастан, жаваплылық тота.

6.5. Хезмәт килешүе нигезендә барлыкка килә торған Учреждение хезмәткәрләренең һәм житәкчесенең үзара мөнәсәбәтләре хезмәт турындагы законнар белән жайга салына.

VII. Учреждение әшчәнлеген контролъдә тоту һәм хисап тоту

7.1. Учреждение гамәлдәге законнар нигезендә финанс-хужалық һәм башка әшчәнлек нәтижәләре буенча оператив бухгалтерлық исәбен, статистик һәм бухгалтерлық хисапларын алыш бара, әшчәнлек нәтижәләре турында Россия Федерациясе законнары, Муниципаль норматив актлар нигезендә гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда хисап тота.

Дәүләт хисаплылығын бозған өчен учреждениеләренең вазыйфаи затлары Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән дисциплинар, административ һәм жинаять жаваплылығы тоталар.

7.2. Учреждение әшчәнлеген учредитель, Контроль-хисап палатасы, вәкаләтле орган, шулай ук аларның компетенциясе кысаларында, Муниципаль учреждениеләренең әшчәнлеген тикшереп тора.

7.3. Учреждениегә оператив идарә хокуқында беркетелгән мәлкәтнең нәтижәлелеген һәм сакланышын контролъдә тотуны вәкаләтле орган башкара

7.4. Учреждение ел саен агымдагы елның 1 апреленә қадәр вәкаләтле органга муниципаль милекне исәпкә алу мәгълүматларын, баланс хисабы күчермәсен, шулай ук муниципаль милек реестрын исәпкә алу объектлары турындагы башка документларны тапшырырга тиеш.

7.5. Учреждение ел саен федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда муниципаль районның Интернет чөлтәрендәге рәсми сайтында үз әшчәнлеге турында вәкаләтле органга яки аның территориаль органына тапшырыла торған мәгълүмат күләмендә хисап урнаштырырга тиеш.

VIII. Иミニятләштерү

8.1. Учреждение милке һәм аның әшчәнлеге белән бәйле рисклар гамәлдәге законнар нигезендә иминиятләнә.

IX. Оешма әшчәнлеген туктату

9.1. Учреждение эшчәнлеге учредитель карары, шулай ук суд карары нигезендә һәм Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары белән билгеләнгән тәртиптә һәм нигезләрдән чыгып туктатыла.

9.2. Учредитель составына вәкаләтле орган вәкиле көргән ликвидация комиссиясе төзи. Ликвидация комиссиясе билгеләнгәннән соң ана учреждение белән идарә итү вәкаләтләре күчә. Ликвидация комиссиясе ликвидация балансын тәшкил итә һәм аны гамәлгә куючыга тапшыра.

9.3. Учреждениене бетергәндә Учреждениегә оператив идарә хокуқында беркетелгән мөлкәт вәкаләтле орган карамагына керә.

9.4. Учреждение тиешле язуны юридик затларның бердәм дәүләт реестрына керткәннән соң үз эшчәнлеген туктаткан дип санала.

9.5. Эштән азат ителгән хезмәткәрләргә ябылганда һәм үзгәртеп корганда, Россия Федерациясе законнары нигезендә аларның хокукларын үтәү гарантияләнә.

9.6. Учреждение эшчәнлеге туктатылганда барлық документлар (идарә, финанс-хужалык, шәхси состав буенча һәм башкалар)-билгеләнгән тәртиптә хокук дәвамчысына (хокукый дәвамчыларга) тапшырыла. Хокукый дәвамчы булмаганды, фәнни-тарихи әһәмияткә ия булган даими саклау документлары, шәхси состав буенча документлар (боерыклар, шәхси эшләр һ. б.) гамәлгә куючы архивына дәүләт саклавына тапшырыла. Документларны тапшыру һәм тәртипкә салу архив органнары таләпләре нигезендә учреждение чаралары хисабына башкарыла.

9.7. Кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган учреждение мөлкәте, шулай ук гамәлдәге законнар нигезендә учреждение йөкләмәләре буенча түләттерү мөмкинлеге бирелми торган мөлкәт ликвидация комиссиясе тарафыннан милекчегә тапшырыла.

X. Мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмая һәм жайға салу

10.1. Кызыксыну каршылыгы дигендә, Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы аларның хезмәт бурычларын тиешенчә үтәүгә йогынты ясый һәм Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре арасында каршылык барлыкка килә яки барлыкка килергә мөмкин булган хәл анлашыла, бу хезмәткәрнең мөлкәтенә һәм (яки) учреждениенең эш репутациясенә зиян китергә сәләтле.

10.2. Хезмәт вазыйфаларын тиешенчә башкаруга йогынты ясый яки йогынты ясый ала торган Учреждение хезмәткәренең шәхси кызыксынуы астында хезмәткәрнең акча, кыйммәтләр, башка мөлкәт, шул исәптән милек хокуку, яки үзе өчен яки өченче затлар өчен милек характерындағы хезмәт күрсәту рәвешендә керемнәр, кыйммәтләр, башка мөлкәт, милек хокуклары, милек характерындағы хезмәтләр башкаруы белән бәйле рәвештә үзләренең яки өченче затларның милек характерындағы хезмәтләрен алу мөмкинлеге анлашыла.

10.3. Учреждение директоры вазыйфаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туу турында Учредительгә хәбәр итәргә тиеш.

10.4. Учреждениехезмәткәре директорга вазыйфаи бурычларны үтәгәндә шәхси кызыксыну туу турында хәбәр итәргә тиеш. Учреждение директорына хәбәр итү тәртибе, хәбәрнамәләрдә булган мәгълүматлар исемлеге, бу мәгълүматларны тикшерүне оештыру һәм гаризаларны теркәү тәртибе учреждение директоры тарафыннан билгеләнә.

XI. Йомгаклау нигезләмәләре

10.1. Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр Учредитель тарафыннан раслана. Уставка кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмәләр билгеләнгән тәртиптә теркәлергә тиеш.